

Kasteel van Gaasbeek werpt met ongewone expo nieuw licht op eigen verleden

Experimenteren met erfgoed

Wat als de muren konden spreken? Het Britse theatergezelschap WildWorks wekt de bewoners van het Kasteel van Gaasbeek tot leven. *Once upon a Castle* is een labyrint doorheen performances, installaties, licht- en schaduwspel, dat je onderdompelt in het geheugen van het kasteel.

Elise Sercu



Stel je voor dat de vrouwen uit kunstwerken 's nachts wakker worden. *Once upon a Castle* in het Kasteel van Gaasbeek gaat op zoek naar de ziel van het kasteel. "Het is geen tentoonstelling, noch een project, dat klinkt te prozaïsch", vertelt directeur Luc Vanackere. Op een niet-orthodoxe, speelse

manier maak je kennis met de herinneringen van het kasteel. Het parcours doorbreekt het klassieke verwachtingspatroon van een museum.

Vanackere: "De relevantie van het erfgoed moet bevraagd worden: is het gewoon een decor waar je doorloopt en waar je in het beste geval geïntrigeerd naar

kijkt, of kijk je kritisch en zie je dat de plek haar eigen relevantie opnieuw moet invullen en verdienen?" Het experimentele denkpatroon van de laatste eigenares, de markiezijn Marie Arconati-Visconti, wordt doorgetrokken naar vandaag. De markiezijn droeg graag



• Het verleden van het kasteel wordt met installaties tot leven gebracht. © WOUTER VAN VOORLEN



mannen kleren, rokde haar eigen sigaretten en inviteerde enkel mannen in

haar salons. Zij japte zowat alle conventies aan haar laars. Vanackere: "Veel historische huizen hebben wat koudwatervrees: het onverwachte, het verrassende kom ik er niet vaak tegen."

De voorbije tien jaar werd er vooral hedendaagse kunst tentoongesteld in Gaasbeek, zowel in dialoog als confrontatie.

Vanackere: "Het idee voor *Once upon a Castle* is drie jaar geleden ontstaan. Theaterrechten implementeren in dit soort van omgeving is nieuw." Door de samenwerking met het Britse theatergezelschap en kunstenaarscollectief WildWorks kon er interdisciplinair te werk worden gegaan. Vanackere: "We vonden het ook belangrijk om twee Vlaamse kunstenaars, modeontwerper Tim Van Steenberghe en componist Jeroen D'Hoe, samen te brengen met WildWorks."

Stout en Ironisch

Pas aan het einde van de 20ste eeuw werd het Kasteel van Gaasbeek opnieuw naar waarde geschat. Vandaag probeert het op verschillende manieren te communiceren. De kleine geschiedenis die vaak tussen de plouwen van de geschiedenisboeken verloren gaat, wordt verteld. Met als uitgangspunt de hypothese dat het kasteel een personage is. Wat als de muren konden spreken? Vanackere: "Ze hebben bij WildWorks een volledige dramaturgie uitgeverkt vanuit die ene vraag: wat zit er in de muren van het kasteel als herinnering en kan dat geheugen tot leven

gewekt worden? Soms zijn ze op een nogal 'stout', ironische manier met het kasteel omgegaan en dat was ook wat we niet wilden, geen voorgedrukte formules."

Het resultaat is een interactief parcours. De bezoeker wordt uitgenodigd om dit eeuwenoude geheugen te helpen reconstrueren, samen met drie figuren die een belangrijke rol hebben gespeeld in de geschiedenis van het kasteel, dat in 1923 een museum werd.

Elke dag Kerstmis

In de zaal van de verschuivende tijd lijkt het alsof tijd een loos begrip is. Er werd een soort van relatieve tijdloosheid gecreëerd. Onthoofde rode raven in aarde in de rouwkamer van de graaf van Egmond, om het leven dat in de bloemenzeit terug op te roepen. (Egmond werd in de 16de eeuw onthoofd voor majesteitsschennis, rebelle en protestantse sympathieën.)

In de denkamer van Paul Arconati, de toenmalige eigenaar van het kasteel, ligt de focus bij de fysieke daad van het schrijven. Vanackere: "Destijds werd het kleinste snippertje papier bewaard. Het aanscherpen van je ganzerveer of het onderdompelen in een inktpot, een *state of mind* die wij niet meer kennen." Terwijl je in de 19de eeuw jezelf moest oefenen in diep innigheid, is communicatie vandaag veel vluchtiger.

Een middel om een draak als huisdier op te voeden of om elke dag van het jaar Kerstmis te kunnen vieren. De zaal "Recepten en remedies", met alle recepten van Paul Arconati, heeft iets heel naïefs met zijn grastapijt en zijn kinderlijk muzikale oosdeunje. Tijdens WO I maakten de Duitsers slaapzalen voor hun soldaten in het kasteel, nu staan er in de laatste ruimte een dozijn bedden. Vanackere: "De emotionele impact van het parcours is groot, hier kan je nadien alles even opeen rijtje zetten. Het gevoel dat het kasteel nog één keer alles prijsgeeft."

Once upon a Castle loopt nog tot zondag 9 november. Elke dag (behalve op maandag) te bezoeken van 10 tot 18 uur in het Kasteel van Gaasbeek. www.kasteelvangasbeek.be



De lekkerste plek van Vlaanderen.

Een smakelijk, lentegerechtig
Bitterzoetige, pittige en zure
Aperges op Vlaamse wijst
Bontige
Bode jeem in pakkiet

meer dan 4000 recepten van je favoriete chefs
meer dan 2000 stap-voor-stap video's



Download de handige VTM Koken app of smul van onze website op vtmkoken.be

'Heel wat historische huizen hebben wat koudwatervrees: het onverwachte kom ik er niet vaak tegen'

LUC VANACKERE
MUSEUMDIRECTEUR